

PRZEDMOWA

Praca niniejsza jest zestawieniem treści wykładów (skryptom) kursu „Środowiska sedymentacyjne i ich osady”, prowadzonego w Instytucie Nauk Geologicznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w roku akademickim 2012/13. W stosunku do treści przedstawianych na wykładach, te zawarte w niniejszym skrypcie są zubożone w zakresie komentarzy do prezentowanych zagadnień oraz liczby ilustracji, szczególnie ilustracji fotograficznych środowisk sedymentacyjnych i cech ich osadów.

Kurs „Środowiska sedymentacyjne i ich osady” ma na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności studentów geologii w zakresie sedymentologii (szczegółowy opis kursu przedstawiony jest w sylabusie dostępnym na stronie internetowej ING UJ). Kurs jest pomyślany jako uzupełniający dla kursu „Sedymentologia”. Zagadnienia o mniejszym znaczeniu w formowaniu osadów, a także te dotyczące rzadko spotykanych cech osadów, ujęte są tak na wykładach jak i w niniejszym skrypcie skrótowo lub nawet hasłowo. Opisy szersze studenci mogą znaleźć w literaturze zalecanej do kursu oraz w pracach źródłowych, wskazywanych tak na wykładzie jak i cytowanych w skrypcie przy wzmiankowaniu zagadnienia.

W pracy przedstawione są podstawowe cechy wszystkich głównych środowisk sedymentacyjnych i formowanych w nich osadów. Opisane są takie cechy jak ukształtowanie geometryczne, dynamika, chemizm i biotyka środowiska, rodzaje formowanych tam osadów i ich rozmieszczenie. Skrypt został zestawiony głównie w oparciu o poglądy i ilustracje prezentowane w podręczniku „Zarys Sedymentologii” (Gradziński et al. 1986) oraz „Sedimentary Basins: Evolution, Facies, and Sediment Budget” (Einsele 1992).

Zagadnienia przedstawione w skrypcie mają podstawowe znaczenie w szeroko rozumianych badaniach sedymentologicznych, zaliczając do nich również analizę basenów sedymentacyjnych, oraz w różnych badaniach środowisk naturalnych, mających na celu poznanie sposobu i uwarunkowań rozwoju tak samych środowisk jak i ich osadów (szczególnie w badaniach stratygraficznych). Wiele przedstawionych tu aspektów dotyczących warunków panujących w środowiskach naturalnych ma podstawowe znaczenie w badaniach tak współczesnych jak i kopalnych biocenoz oraz w poszukiwaniach złóż surowców naturalnych.

Kraków, maj 2013

Stanisław Leszczyński

Ważniejsza literatura:

Podręczniki:

1. **Zarys Sedymentologii.** Gradziński R., Kostecka A., Radomski A. Unrug R., 1986, Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa.
2. **Sedymentologia.** Gradziński R., Kostecka A., Radomski A. Unrug R., 1975. Wydawnictwa Geologiczne, Warszawa.
3. **Sedimentary Basins: Evolution, Facies and Sediment Budget.** Einsele, 1992 – wydanie pierwsze, 2000 – wydanie drugie, Wydawnictwo Springer Verlag.
4. **Sedimentary Environments: Processes, Facies and Stratigraphy,** Reading H.G. (redaktor), 1996 - wydanie trzecie, Wydawnictwo Blackwell Science.
5. **Sedimentology and Sedimentary Basins: From Turbulence to Tectonics,** Leeder M.R., 1999, Wydawnictwo Blackwell Science.

Czasopisma:

1. **Sedimentology,**
2. **Sedimentary Geology,**
3. **Journal of Sedimentary Petrology,**
4. **Journal of Sedimentary Research,**
5. **Developments in Sedimentology.**